

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут водного господарства та
природооблаштування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Олег ЛАГОДНЮК
13.06.2021 р.

01-05-140S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Географія населення з основами демографії		Geography of population with basics of demography	
Шифр за ОП	ОК 32	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor's (first)	
Галузь знань Природничі науки	10	Field of knowledge Natural Sciences	
Спеціальність Географія	106	Field of study: Geography	
Освітня програма: «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами»		Educational Program: «Constructive geography, water and mineral resources management»	

м. Рівне - 2021

Силабус освітньої компоненти навчальної дисципліни «Географія населення з основами демографії» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами» спеціальності 106 Географія. Рівне. НУВГП, 2021. 9 стор.

ОП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/19413/>
(<http://ep3.nuwm.edu.ua/20959/>)

Розробник силабусу: *Романів Оксана Яківна, кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри геології та гідрології, в.о. завкафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 8 від "29" квітня 2021 року

Завідувач кафедри: *Романів Оксана Яківна, кандидат географічних наук, доцент, в.о. завкафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.*

Керівник (гарант) ОП: *Романів Оксана Яківна, кандидат географічних наук, доцент, в.о. завкафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ВГП
Протокол №10від "27"травня 2021 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ ВГП:
Хлапук Микола Миколайович, доктор технічних наук, професор.

СЗ №-2914

© Романів О.Я., 2021
© НУВГП, 2021

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами
Спеціальність	106 Географія
Рік навчання, семестр	Другий рік, IV семестр
Кількість кредитів	4
Лекції:	24
Практичні заняття:	24
Самостійна робота:	72
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	<i>Романів Оксана Яківна, кандидат географічних наук, доцент, в.о. завкафедри геології та гідрології Національного університету водного господарства та природокористування.</i>
Вікіситет	URL: https://cutt.ly/cv1rqwP
ORCID	URL: https:// : orcid.org/0000-0002-2870-1322
Як комунікувати	<p>Навчальні заняття можуть проводитися за допомогою електронного ресурсу – платформи дистанційного навчання Moodle та безкоштовного додатка для комунікацій Google Hangouts Meet https://meet.google.com/ з пакета Google for Education.</p> <p>Вхід для використання наведених інформаційних технологій здійснюється через корпоративну пошту, яка надається студентам та працівникам університету. Корпоративна пошта викладача: o.ia.romaniv@nuwm.edu.ua</p>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: закономірності і особливості формування та розвитку сучасного населення, населених пунктів в різних соціальних, економічних, історичних і природних умовах. Метою викладання дисципліни є забезпечити фахову підготовку з особливостей просторових аспектів народонаселення; формування розуміння процесів та особливостей відтворення населення, природних та соціально-економічних факторів розміщення населення, проблем розвитку населення на сучасному етапі розвитку суспільства, зміни демографічного потенціалу регіонів.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=992>

Компетентності

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.

СК6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

СК12. Здатність демонструвати розуміння географічних аспектів взаємодії в системі «природа-господарство-населення».

СК13. Здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички для характеристики геосистем регіонального та локального рівнів.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)

ПР1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

ПР3. Пояснювати особливості організації географічного простору.

ПР4. Аналізувати географічний потенціал території.

ПР5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.

ПР17. Характеризувати комплексно природні, демогеографічні, соціально-економічні умови і ресурси територіальних об'єктів різних рангів, проводити експертизи та складати географічні, геологічні, гідрологічні, геоекологічні висновки, акти та рекомендації, принципові проектні схеми та обґрунтовувати пріоритетні напрями просторового розвитку.

Структура та зміст освітнього компонента

Перелік тем:

Тема 1. Географія населення світу як наука.

Тема 2. Відтворення населення.

Тема 3. Статеві-вікова структура населення

Тема 4. Соціальна структура населення

Тема 5. Трудові ресурси та зайнятість населення. Проблеми безробіття

Тема 6. Національний склад населення

Тема 7. Расовий, мовний склад населення. Мовні сім'ї.

Тема 8. Географія розселення. Сільське населення.

Тема 9. Урбанізація та її географічні аспекти.

Тема 10. Географія міграцій.

Тема 11. Географія способу життя.

Засоби навчання, які застосовуються під час викладання: технічні засоби (радіо- і телепередачі, звуко- і відеозаписи); мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура; комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі; програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування тощо); бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література).

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

1. Аналітичні навички

2. Гнучкість розуму

3. Здатність логічно обґрунтовувати позицію

5. Ініціативність

7. Критичне мислення

9. Формування власної думки та прийняття рішень

Форми та методи навчання
<p><i>Форми проведення занять: лекції та практичні роботи. Окремі питання тем виносяться на самостійне опрацювання студентів.</i></p> <p><i>Методи та технології навчання: кейси, проектні технології навчання, мультимедійні технології.</i></p>
Порядок та критерії оцінювання
<p><i>Процедури проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів у НУВГП регламентовано Положенням про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти http://er3.nuwm.edu.ua/15311/.</i></p> <p><i>Система оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Ця шкала розподіляється на дві частини: 60 балів – поточна складова оцінювання; 40 балів – модульна складова оцінювання.</i></p> <p><i>Передбачено два модульних контролі знань.</i></p> <p><i>Модульний контроль проходитиме у формі тестування із застосуванням системи Moodle.</i></p> <p><i>У тесті 32 запитання різної складності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• рівень 1 – 26 запитань по 0,5 бала (13 балів),</i> <i>• рівень 2 – 5 запитань по 1,0 балу (5 балів),</i> <i>• рівень 3 – 1 запитання по 2,0 бали (2 бали).</i> <p><i>Усього – 20 балів.</i></p> <p><i>Час тестування обмежений – 30 хвилин. Дата тестування призначається за тиждень до його проведення та повідомляється студентам.</i></p> <p><i>Поточна складова оцінювання (60 балів) накопичується студентом у процесі виконання лабораторних робіт. Всього є в курсі 12 практично-семінарських занять. Кожне з них оцінюється у 4 бали. Ще 12 балів студенти отримують за виконання самостійних завдань, які додатково пропонуються їм на вибір (есе, реферати, презентації тощо).</i></p> <p><i>Загальна інтегральна оцінка розраховується як сума балів, накопичена студентом за роботу впродовж семестру.</i></p>
Посідання навчання та досліджень
<p><i>Здобувачі, які успішно складають модульні контролі з навчальної дисципліни та вчасно виконують завдання практичних робіт, мають можливість долучитися спільно з викладачем курсу до виконання наукових досліджень, участі в науково-дослідницьких темах,</i></p>

підготувати спільні наукові публікації. Досвід такої співпраці із студентами практикується.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Гудзеляк І. Географія населення: Навчальний посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 232 с.
2. Джаман В. О. Регіональні системи розселення: демогеографічні аспекти : монографія. Чернівці : Рута, 2003. 392 с.
3. Доценко А. І. Територіальна організація розселення (теорія та практика).К. : Фенікс, 2010. 536 с.
4. Стадник О. Г. Географія населення з основами демографії. Х.: Вид. група «Основа», 2009. 112 с
5. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики : навч. посібник. Одеса : Астропринт, 2005. 632 с.
6. Шаблій О. І. Основи суспільної географії : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 296 с.
7. Яворська В. В. Регіональні геодемографічні процеси в Україні : монографія. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2013. 384 с.
8. Мельник І. Г. Основи демографії: навч.-метод. посіб. Луганськ Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. 127 с.

Додаткова література

1. Доценко А. І. Адміністративно-територіальний устрій і розселення в Україні. К. : РВПС України НАНУ, 2003. 76 с.
2. Немець К.А., Немець Л.М. Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу. Навчально-методичний посібник. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 172 с.
3. Паламарчук М. М., Паламарчук О. М.. Економічна і соціальна географія України з основами теорії : посібник. К. : Знання, 1998. 416 с.
4. Муромцева Ю.І. Демографія: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 300 с.
5. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. Підручник. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. 608 с

Інформаційні ресурси

1. Population Reference Bureau URL: <http://www.prb.org>
2. Адміністративно-територіальний устрій України. URL: <https://atu.decentralization.gov.ua/>
3. Всесвітня організація з охорони здоров'я URL: <http://www.who.org.un>
4. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Інститут демографії та соціальних досліджень НАН України URL:

<http://www.idss.org.ua>

6. Міжнародна організація з міграції (МОМ) URL: <http://www.iom.org.un>
7. Міжнародна організація праці (МОП) URL: <http://www.ilo.org.un>
8. Народы и религии мира. Энциклопедия URL: <http://enc.mail.ru>
9. Національний атлас України. URL: <http://wdc.org.ua/atlas/>
10. Світова книга фактів URL: <http://www.cia.gov/cia/publitions/factbook/>
11. Світовий банк URL: <http://web.worldbank.org>
12. Фонд ООН з народонаселення (UNFPA). URL: <http://www.unfpa.org>
13. ЮНЕСКО URL: <http://portal.unesco.org>

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», розміщений документ за покликанням <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. За цим документом реалізується і право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно документу, який розміщений за покликанням <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі виконаних лабораторних робіт, звітів про самостійну роботу з навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=992> за календарем.

Неформальна та інформальна освіта

На сьогодні існують відкриті онлайн-курси таких платформ, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn тощо. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з навчальними результатами навчальної дисципліни. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, викладені у Положенні про неформальну та інформальну освіту у НУВГП <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Під час викладання курсу здійснюється залучення до навчання та викладання практиків. Зокрема це представники групи радників мера міста Рівного. Група радників займається інтегрованим та сталим міським розвитком, у тому числі й питаннями його деморозвитку.

Правила академічної доброчесності

В НУВГП активно пропагується політика «нульової толерантності» до будь-яких проявів академічної недоброчесності для всієї академічної

спільноти університету. Здійснюється:

- перевірка навчальних завдань на плагіат (есе, рефератів);*
- неприпустимим є списування та обман в освітньому процесі;*
- оцінки за роботи, в яких був виявлений плагіат, анулюються.*

*Більше інформації за покликанням «Кодекс честі студента»
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>*

Вимоги до відвідування

Студентові не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. За об'єктивних причин пропуску занять (лікарняні, мобільність тощо) студенти можуть самотійно вивчити пропущений матеріал, який розміщений на платформі MOODLE.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно для навчальної мети з цієї дисципліни.

Оновлення

З ініціативи викладача зміст даного курсу оновлюється щорічно з урахуванням змін у законодавстві України, наукових досягнень та сучасних практик в сфері геопланування. Студенти мотивовані долучатись до оновлення змісту дисципліни шляхом внесення пропозицій викладачу стосовно нових форм роботи та вивчення нових тем. За ініціативність студентам можуть нараховуватися додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

Здобувачі вищої освіти можуть отримати окремі результати навчання у вітчизняних та іноземних ЗВО (через освоєння освітніх компонентів або сертифікованих програм у статусі зарахованого слухача), такі результати навчання можуть бути предметом визнання. Більше інформації про академічну мобільність у Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/> та Порядку перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>

Лектор

*Романів Оксана Яківна,
кандидат географічних наук, доцент*